

KELMĖS ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBA

LANKSTINUKAS TĖVAMS

„VAIKŲ SAVARANKIŠKUMO UGDYMAS“

2020m.

SKATINKITE SAVARANKIŠKĄ ŽAIDIMĄ

Nesikiškite į vaikų veiklą, likite stebėtojais. Tai paskatins juos sugalvoti žaidimus, susikurti vaizduotėje savus pasaulius. Leiskite vaikams panuobodžiauti ir nesistenkite į kiekvieną „man nuobodu“ pažerti puokštę pramogų. Kartais verta pasakyti: „Na, tai ir panuobodžiauk truputėlį“, o po penkių minučių vaikai jau patys bus susiradę sau užsiėmimą.

LEISKITE DARYTI KLAIDAS

Jūsų vaikas surinkinėja savo pirmą schemą konstruorioriumi. Remdamiesi savo patirtimi, puikiai žinote, kad jis būtinai suklys, pražiopsos svarbią detalę. Ir visgi nereikėtų kištis ir surinkti modelį pagal visas taisykles. Tik klysdami vaikai mokosi ieškoti išeities iš sudėtingų situacijų ir ištaisyti klaidas. Įsikiškite tada, kai pagalbos

prireiks ir jos iš jūsų paprašys. Kitais atvejais didžiukitės žodžiais „aš pats!“

GIRKITE UŽ PARODYTĄ INICIATYVĄ

Vaikas savarankiškai išplovė indus, apsiėmė padengti stalą, pirmą kartą nučiuožė nuo kalnelio, ant kurio daug metų bijojo lipti, prisiuvi sagą prie marškinių – pasidžiaukite kartu su juo. Nebadykite pirštais į kampuose likusias dulkes ar kreivai prisiūtą sagą, o būtinai pagirkite už norą padaryti kažką savarankiškai. Vaikas, bent kartą sulaukęs pagyrimo ir pajutęs savo svarbą dėl to, kad padarė kažką naudingo, būtinai panorės tai patirti dar ir dar kartą.

NEREGULIUOKITE KIEKVIENO ŽINGSNIO

Vaikų konfliktus reikia stebėti, tačiau tuo pat metu duoti dalyviams galimybę išspręsti juos patiems. Pajauskite momentą, kada būtina įsikišti ir išskirti

besikivirčijančius vaikus. Bet jeigu tai žodinis kivirčas ar nemokėjimas pasidalinti žaislais, leiskite vaikams susidoroti su situacija svarankiškai, kitaip jis visada lauks suaugusių pagalbos ir tuo manipuliuos. Dabar jie mokosi ginčytis su bendraamžiais paprastuose žaidimuose, o suaugus ši patirtis leis jiems rasti išeitį iš konfliktinių situacijų su kolegomis, viršininkais ir šeimos nariais.

ŽVELKITE Į VAIKUS RIMTAI

Su dėmesiu išklauskite jų samprotavimus, kad ateityje jie nesidrovėtų ateiti į pagalbą ir žinotų, kad jų problemos nebus sumenkinamos. Vaikai pasitiki suaugusiais, kurie žvelgia į juos su pagarba, kalbasi ir išklauso kaip lygius, nepereidami į vaikišką kalbą, neerzindami ir neišjuokdami.

SUKURKITE APLINKĄ, PATOGIA SAVARANKIŠKAI VEIKLAI

Žemos spintelės, iš kurių vaikas pats gali pasiimti drabužius, akių lygmenyje įrengti kabliukai drabužiams kabinti, dantų šepetukas ir muilas prieinamoje vietoje, galimybė pačiam pasiimti obuolį nuo stalo ar jį nusiplauti, pristūmus prie kriauklės specialų laiptelį. Pageidautina organizuoti buitį taip, kad vaikams nereikėtų prašinėti suaugusių pagalbos elementariausiose situacijose.

SUPAŽINDINKITE SU SUAGUSIŲ REIKALAIS

Naudingų dalykų galima išmokti kasdieninėse situacijose: kaip sukrauti produktus ant kasos juostos supermarkete, kaip apmokėti kelionę visuomeniniame transporte, kur išmesti šiukšles. Ateikite į pagalbą, kai vaikas nutars pasigaminti savo pirmas salotas ar suplakti mikseriu kremą tortui.

Leiskite jiems orientuotis buitiniuose reikaluose: tegu pašviečia žibintuvėliu,

kai užrašinėjate skaitliukų parodymus, suvaikšto su jumis į banką apmokėti sąskaitas ar į paštą išsiųsti siuntinį.

PASKIRSTYKITE NAMŲ PAREIGAS

Kiekviena šeima pati sprendžia, kas tai bus: pakloti lovą, plauti grindis kambaryje, valyti akvariumą – vaikas turi turėti savo atsakomybės zoną ir pageidautina, kad suaugusieji nesikištų į jas.

Vaiko savarankiškumo ugdymui gali sutrukdyti tėvų užimtumas ir amžinas skubėjimas.

Paprasčiau pačiam aprenkti vaiką, nei laukti 10 minučių, paprasčiau pačiam pakloti lovą už vaiką, nes taip bus tvarkingiau ir taip, kaip jums patinka ir, žinoma, jūs žymiai greičiau, lyginant su vaikais, sutepsite sumuštinis.

Tačiau čionai tas atvejis, kai skubėjimas daro prastą paslaugą: vaikui neleidžiama suprasti, kad yra dalykų,

kuriuos jis sugeba padaryti pats ir padaryti puikiai.